

IZVJEŠTAJ SU "ESTAVELA" IZ KASTVA ZA 2008. GODINU

2008. godini udruga broji 20 članova koji su održali 44 sastanka, pet upravnih odbora i godišnju skupštinu udruge. Članovi Estavele proveli su 146 dana na terenu, bili na 62 vikend-istraživanja i 4 ekspedicije.

Zanimljivija istraživanja:

Nastavljeno je topografsko snimanje ponora Marušići u Bujštini, no nažalost zbog potopljenoga povremenog sifona na 120 m od ulaza nacrtan je samo do sifona. Uz ranije nacrtane dijelove procjenjujemo kako valja nacrtati još oko jedan kilometar dužine. Zbog kišnih proljeća i jeseni, a vrlo zanimljivih i "prebukiranih" ljetnih terena, ponor je ostavljen za buduća vremena. Završeno topografsko snimanje Šparužne jame u Kastavštini. Najveća špilja Kastavštine napokon ima "kompletan" nacrt, samim time možemo relativno uskoro očekivati i kakav člančić u ovom ili onom časopisu. Zanimljive su nove dužine i dubine špilje, no o tom potom. Na Sušičkom polju blizu Drežnice nastavljeno je istraživanje i topografsko snimanje ponora "Sušik", zajedno s ekipom iz SO Željezničara. Nacrtano je nekoliko stotina metara kanala u ovoj sada više nego kilometarskoj špilji. Iza "šetališta bubrežnog kamenčića" ušli smo u golemu dvoranu s mnogim odvojcima i istražili novih četiristotinjak metara, od kojih se dio kanala nastavlja. Kako istraživanje ovisi o količini poniranja vode, trenutačno čekamo sušna vremena.

Brdovčak, Seitz i D. Reš sudjelovali su na istraživanjima područja Velika mačka u blizini Kimeta na Biokovu. Organizator kampa je SU Spelunka, a glavni je cilj bio istraživanje jame "Velika mačka". Jama ima golem ulaz 85 x 40 m i gotovo 200 m duboku ulaznu vertikalnu. Istraživanje zaustavlja suženje na 277 m dubine. Uz Mačku istražen je Mačji kašalj –185m i još nekoliko jama.

Istraživanja na području "Šverde"

Zbog radikalnog smanjenja broja članova u 2008. godini nakon tri godine organizacije speleoloških kampova na Šverdi, udruga odlučuje organizirati niz produženih vikend-istraživanja, koji su radno vrlo efektivni, a organizacijski manje zahtjevni. Na Šverdi su u ljeto '08. istraživane: Jama na Kačju, u kojoj se proširivao prolaz na dubini od 154 m dubine, no dosad nedovoljno proširen za prolazak dalje u dubinu. Pronađena je Jama u Praprotnoj dragi, koja će se

U jami Treći svijet

foto: Dalibor Reš

nastaviti istraživati u 2009. godini. Policajac Davor Šimić iz Prezida pokazao nam je neke neistražene jame od kojih najzanimljivije izgleda "Crobexov ambis", kojemu smo naziv nadjenuli tijekom istoimene krize. Pod Crobexov ulaz procjenjujemo da kamen pada 80–100 m u dubinu. Najzanimljiviji su rezultati nastavka istraživanja "Trećeg svijeta", koji je istražen do dubine od 310 m i samim je time postao druga poznata jama po dubini na području Gorskog kotara i najdublja jama Šverde.

Speleološki logor "Grlom u jame '08." održan je na Crnopcu u organizaciji SO Željezničara. Sudjelovali su Perc, Seitz, Rubinić i D. Reš. Istraživalo se područje Lučko jezero, a bivak je podignut uz Jamu vjetrova, iz koje smo se opskrbljivali vodom. Istraženo je više jama, od kojih je najzanimljivija "Muda

labudova" za trajanja logora istražena do 280 m dubine, s vidljivom naznakom daljnjeg nastavka. Jama se nalazi u neposrednoj blizini jednog od kanala "Kite gaćešine". Uz nastavak u dubinu ostala su brojna okna u zidovima jame.

Špilja Kotluša

Na ljetnom logoru SO Željezničara "Karakonđuša '08" na Cetini potpisnik ovih redaka bio je koordinator istraživanja špilje Kotluše. Istraživanje Kotluše ujedno je i glavni cilj logora. Za trajanja logora u više je timova nastavljeno istraživanje i topografsko snimanje. U "Cirkusu" je tehnički ispenjan blatni dimnjak koji se ponovo vraća u istu dvoranu. Istražen je i snimljen vrlo uzak "Prvo prdno pa podrigni kanal" te "Karakonđušin sifon", snimljen je jedan kraći bočni odvojak u starom kanalu

u kojem je potrebno klesanje. Do kraja je istražen nastavak Emajliranoga kanala, koji završava izlazom zatrpanim zemljom. Počelo se s istraživanjem i snimanjem "Noćne smjene", čija je trenutačna dužina oko 100 m, a nastavlja se u više smjerova. Istraženo je 200–300 m kanala iza jezera "Testhis". Snimljeno je i nekoliko stotina metara glavnog "EKG" kanala i proširen je "Dajčev sužetak" kako bi i nešto veći špiljari mogli proći kroz "Falusoterapiju" u novije dijelove špilje.

Speleološki klub Ursus spelaeus u suradnji sa Spelunkom i Estavelom organizira međunarodnu speleološku ekspediciju "Korana 2008.". Cilj je ekspedicije istraživanje Barićevih špilja i špilja dijela kanjona rijeke Korane. Na ekspediciji su uz hrvatske gostovali i ukrajinski speleolozi iz grada Ternopila, dugogodišnji prijatelji klubova koji svojim prisustvom daju ekspediciji međunarodni karakter. Najveći rezultat ekspedicije ponovno je snimljen nacrt već ranije istraživanih Barićevih špilja koje se nalaze u blizini Ličkog Petrovog Sela. Nova dužina špilje uz mnoge novoistražene kanale iznosi 780, a dubina 113 metra. Organizatori ekspedicije speleolozima kluba "Podillja" iz Ukrajine darovali su laserski daljinomjer Leica Disto uz želje za što više precizno snimljenih novih metara u Ozerni. Kako je Spelunka ponovo postavila Rašpor

ZAVRŠILA SPELEOLOŠKA ŠKOLA U ORGANIZACIJI SU "ESTAVELA" I SU "SPELUNKA"

Od 10. ožujka do 26. travnja 2009. godine trajala je speleološka škola koju su organizirale SU Estavela i SU Spelunka. Prisustvovalo je 13 polaznika, od kojih je 12 dobilo pravo izlaska na ispit za speleologa pripravnika, a izašlo je njih jedanaestero te su svi položili ispit. Na ispitu za speleološkog pripravnika u prostorijama SD Karlovac pred komisijom u sastavu Hrvoje Cvitanović (SK Ursus spelaeus), Boris Bukovčak (SD Karlovac) i Dalibor

s ciljem ponovnoga preciznog snimanja i daljnjeg istraživanja ponudili smo im se u pomoć. U više akcija snimili smo nekoliko stotina metara raznoraznih meandara ove prekrasne jame.

Edukacija, predavanja i skupovi:

Udruga je sudjelovala na upravnom odboru i skupštini Hrvatskog speleološkog saveza kojega je i sama član. Održane su četiri izložbe u speleo-galeriji: "Kako upoznati Kastavskog maheritesa" u suradnji s HBSD-om, Moja godina s pticama Marka Matešića "Riže", "Fotografije Dražana Mimice" i "Podzemni svijet otoka Mljeta" u suradnji s HBSD-om.

Na godišnjem skupu speleologa Hrvatske u Kamanju potpisnik ovih redaka održao je dva predavanja (10 godina "Estavele" i duže & dublje). Zanimljivije rezultate istraživanja udruga objavljuje u lokalnim medijima. Udruga se predstavila štandom na riječkom Korzu u sklopu Rijeka Adventure Festivala te izradom prečnice mladima za vrijeme kastavskih sportskih igara. Za trajanja sajma "Bela nedeja" u Kastvu udruga je svoj rad predstavila kroz speleo-galeriju. Galerija je bila otvorena sva tri dana od 12 do 20 sati, a tema postava bila je «Špilje i jame Kastavštine». Projekt "Rečina" ili hladno-mokro-tvrdo održan je u ožujku. Četrnaest prijatelja Rečine u dvodnevnoj akciji spustilo

Reš (SU Estavela) izašli su i položili sljedeći pripravnici: Lovel Kukuljan, Diego Košta, Vlado Špehar, Marko Vrkić, Vlatko Crvić, Luka Hutten, Boris Mikulčić, Zoran Popovski, Jelena Stevanović, Tea Peček i Ana Montan. Za vrijeme škole prisutni su upoznali i naučili: francuza, dulfera, osiguravanje, prusciranje, prelazak međusudrišta, devijatora, čvora, prečnice, promjenu smjera kretanja na užetu, vidjeli primjer samospašavanja i prve pomoći, topografsko snimanje, bivakiranje u podzemlju te sve ostalo propisano pravilnikom o školovanju. Terenski dio nastave održan je u Šparužnoj špilji, na poligonu u blizini mjesta Studena,

se bujicom od izvora do ušća. Akciju su vrlo dobro medijski popratili Radio Rijeka, Novi list, Radio Maximum, Jutarnji list, Večernji list i drugi mediji.

Suradnja s hrvatskim institucijama i organizacijama:

Ministarstvo kulture, PGŽ, Grad Kastav, Grad Čabar, Općina Matulji, Općina Jelenje, Općina Klana, Prirodoslovni muzej u Rijeci, Hrvatski prirodoslovni muzej – Zagreb, Hrvatski speleološki savez – Zagreb, SU Spelunka – Veprinac, SK Ursus spelaeus – Karlovac, SD Karlovac – Karlovac, SD Buje – Buje, SK Had – Poreč, SD Špiljar – Split, SD Istra – Pazin, SK Samobor – Samobor, SO Dubovac – Karlovac, SO Željezničar – Zagreb, SO Velebit – Zagreb, Hrvatsko biospeleološko društvo – Zagreb, Hrvatska gorska služba spašavanja, Stanica Rijeka, Smart – Rijeka, TZ Grada Kastva i TZ Općine Kostrena.

Suradnja sa stranim organizacijama:

AED, Jamarski klub "Netopir", Ilirska Bistrica – Slovenija, SK "Abis" Chisinau – Moldavija i SD "Podillja" – Ternopil (Ukrajina).

Dalibor Reš
Speleološka udruga „Estavela“
Kastav

Dvojami i jami Do, u ponoru Kolinasi i Jopicevoj špilji. Umjesto odlaska u ponor Bregi ponovljen je teren u Šparužnoj špilji zbog mogućnosti prodiranja vode u ponor zbog duljih i jačih kiša. Iskoristio bih priliku i zahvalio Bačurinu i Cvitanoviću, koji su pomogli u orijentaciji Jopicevom špiljom te na ustupljenom prostoru SD Karlovac, i g. Bukovčaku koji je sudjelovao kao ispitivač.

Dalibor Reš
Speleološka udruga „Estavela“
Kastav